

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 16Csp/101/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8122206076
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Michal Drimák
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2022:8122206076.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom JUDr. Michalom Drimákom, PhD. v právnej veci žalobcu: A. B., nar. X.X.XXXX, bytom C. XX, XXX XX C., právne zastúpený: JUDr. Igor Šafranko, so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: 365.bank, a. s., so sídlom Dvořákovo nábřeží 4, Bratislava, IČO: 31 340 890, právne zastúpený: Advokátska kancelária RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábřeží 8A, 811 02 Bratislava,, IČO: 47 232 471 o primerané finančné zadostučinenie 875 eur takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 200 eur všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 29.6.2022 domáhal od žalovaného zaplataenia primeraného finančného zadostučinenia vo výške 875 eur. Žalobu odôvodnil tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8 Csp 92/2020 (rozsudok z 30.4.2021) v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8 CoCsp 27/2021 z 28.2.2022 (právoplatný 4.4.2022) o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 275 eur a určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky bol úspešný v oboch nárokoch. Ako spotrebiteľ si uplatnil satisfakciu za porušenie spotrebiteľských práv, proti čomu sa musel brániť podaním pôvodnej žaloby. Primerané zadostučinenie má naplniť požiadavku účinného, sankčného, odradzujúceho prostriedku ochrany, aby sa dodávateľ už nedopúšťal recidívy, ale má mať aj funkciu relutárnu. Žalobca žiadal priznať opätovne sumu 275 eur, o ktoré sa žalovaný bezdôvodne obohatil a 600 eur za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Žiadal priznať aj náhradu trov konania.

Žalovaný so k žalobe vyjadril písomným podaním z 25.7.2022 pričom uviedol, že ustanovenie o primeranom finančnom zadostučinení nemožno vykladať tak, že finančné zadostučinenie nie je koncipované ako sankcia veriteľovi, ale ako náprava pre dlžníka. Namietal, že nie je jasné, z čoho žalobca vychádzal pri určení výšky finančného zadostučinenia, pričom nesmie ísť o ľubovôľu súdu. Poukázal na kritérium primeranosti a navrhol žalobu zamietnuť.

K tomuto vyjadreniu žalovaného sa písomným podaním z 10.8.2022 vyjadril žaloba, ktorý uviedol, že spotrebiteľ, ktorý si úspešne uplatní porušenia práva, má právo na primerané finančné zadostučinenie. Konštatoval, že pre úspešné uplatnenie nároku zákon nevyžaduje preukazovanie existencie a výšky

konkrétnej ujmy. Poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov a primeranosť sumy mal vzhľadom na postoj žalovaného a intenzitu porušenia spotrebiteľských noriem za danú. Uviedol, že konaním žalovaného došlo k narušeniu nielen bežného života žalobcu, ale aj rodinného rozpočtu. Navrhol žalobe vyhovieť.

Podľa § 297 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len Cs.p.) súd na prejednanie sporu nariadi pojednávanie. Pojednávanie nie je potrebné nariadiť, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1 000 eur.

Podľa § 219 ods. 3 C.s.p. vo veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Ak o to strana požiada, súd jej oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku aj elektronickými prostriedkami.

Súd vo veci vykonal dokazovanie všetkými dôkaznými prostriedkami, ktoré súdu predložili alebo označili účastníci konania. Dokazovanie vykonal žalobou, vyjadreniami strán sporu, rozhodnutiami všeobecných súdov označených stranami, ako aj ďalším spisovým materiálom, pričom zistil tento skutkový stav:

Rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 8 Csp 92/2020-169 zo dňa 30.4.2021 v právnej veci žalobcu B. A., nar. X.X.XXXX proti žalovanému Poštová banka, a. s., súd vyhovel žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 275 eur a v prevyšujúcej časti žalobu vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu zamietol. Žalovanému zároveň priznal v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia oproti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 67,66 %. Zároveň určil, že zmluvná podmienka uvedená v čl. 4 zmluvy bod 4.6 je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a v tejto časti žalobcovi nárok na náhradu trov konania priznal v rozsahu 100 %.

Rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 8 CoCsp 27/2021-223 z 28.2.2022 bol potvrdený vyššie uvedený rozsudok súdu prvej inštancie

Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 4.4.2022.

Na základe zisteného skutkového stavu súd prvej inštancie právne uzatvára:

Je nepochybné, že vyššie uvedená úverová zmluva uzavretá medzi účastníkmi konania je spotrebiteľskou zmluvou s poukazom na § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“).

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zákona č. 250/2007 Z. z. osoba, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadost'učinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmy.

Podľa § 52 ods. 1 OZ spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 OZ spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o predmet plnenia, cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 OZ za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 OZ ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Vo vzťahu k vyššie citovanému ustanoveniu zákona č. 250/2007 Z. z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadostučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie Zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadostučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené Zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

V prejednávanej príhode však možno konštatovať, že zo strany žalovaného došlo k takému porušeniu spotrebiteľského práva, ktoré bolo bez ďalšieho spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi spočívajúcu v strate finančných prostriedkov. Pri finančných službách je odopreté plnenie veriteľovi na základe jeho žaloby výlučne z dôvodu, že sa vyžaduje bez platného právneho dôvodu (nedostatok zmluvnej náležitosti) alebo ide o nekalú obchodnú prax, príp. neprijateľnú zmluvnú podmienku.

Z uvedeného teda nepochybne vyplýva, že žalovaný zneužil svoje postavenie tým, že sa bezdôvodne obohatil a tiež do zmluvy zakomponoval neprijateľnú zmluvnú podmienku, o čom bolo právoplatne rozhodnuté.

Žalobca musel aktívne uplatňovať svoje práva podaním žaloby a súd v prejednávanej veci s prihliadnutím na vyššie uvedené dospieva k záveru, že výška j ujmy v prípadoch podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa môže, ale aj nemusí, zodpovedať výške finančnej ujmy, ktorá spotrebiteľovi hrozila.

Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. treba akcentovať, že zákonodarca formuloval uvedené ustanovenie tak, že ak porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť spotrebiteľovi ujmu (Bez toho, aby ujma nastala alebo čo len hrozila. Postačuje spôsobilosť porušenia práva alebo povinnosti viesť k ujme spotrebiteľa.), tak základ nároku na finančné zadosťučinenie je daný (arg. „má právo“). Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods.2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z. z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva spôsobom, ktorý môže privodiť ujmu spotrebiteľovi je potrebná určitá intenzita.

Spôsobom vyššie uvedeným priznanú výšku peňažného zadosťučinenia 200 eur súd považuje za primeranú a dodávateľ má jednoduchú možnosť jej plateniu, prípadne aj iným zodpovednostným následkom sa v iných úverových prípadoch vyhnúť, a to tým, že bude podnikať v rámci pravidiel stanovených právnymi predpismi SR.

Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia tak tým, že žalovaný u žalobcu vyvolal stav právnej neistoty, ktorý musel/mohol riešiť podanou žalobou. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 200 eur, jednak s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobcu ako spotrebiteľa, jednak že v pôvodnom konaní žalobca bol úspešný vo vzťahu k bezdôvodnému obohateniu (súd priznal 100 eur) ako aj určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky (súd priznal rovnako 100 eur). Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

Súd preto považoval, ako je uvedené vyššie, za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 200 eur, v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, to všetko s ohľadom na intenzitu zásahu žalovaného do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ktoré nemusí byť v rovnakej numerickej vyjadrenej výške, ako ujma, ktorá hrozila.

Napokon sa súd prvej inštancie zaoberal aj otázkou, aké konkrétne práva žalobcu boli porušené. Je potrebné zdôrazniť, že práva žalobcu boli bezpochyby porušené vo vzťahu k náležitostiam zmluvy ako aj použitiu neprijateľnej zmluvnej podmienky, keďže o tom svedčí úspech v spore v základnom konaní. Už toto základné konanie vytvára právny rámec pre uplatnenie si nároku na primerané finančné zadosťučinenie, keďže vychádza priamo zo znenia § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Je preto možné vyvodiť, že samotné úspešné uplatnenie porušenia práva vytvára rámcový právny základ pre uplatnenie si práva na primerané finančné zadosťučinenie, ktorého výška je už na posúdení súdu.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Súd prvej inštancie akcentuje aj fakt, že účelom priznania primeraného finančného zadosťučinenia pri porušení práv nemá byť na jednej strane len odradenie dodávateľa od takýchto praktík, ale na druhej strane nemá byť ani nástrojom obohatenia sa pre druhú stranu sporu.

Podľa § 255 ods. 1 C.s.p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 255 ods. 2 C.s.p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

O trovách konania bolo rozhodnuté podľa 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého strane, ktorá mala vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti strane, ktorá vo veci úspech nemala. Žalobca bol v konaní plne úspešný, preto má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške ktorých bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Pre výpočet trov právneho zastúpenia sa bude vychádzať z výšky priznanej sumy, pretože žalobca bol úspešný v základe nároku, ktorého výška záležala na posúdení súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom po nadobudnutí jeho vykonateľnosti dobrovoľne splnená, je možné podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.